

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

[Tractatus de attributis, de visione beatifica, de scientia Dei ac de ejus
voluntate et providentia]

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniæ Agrippinæ, 1671

§. I. Adversariorum fundamenta exponuntur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77132)

Aliud inconueniens breuiter exponitur.

86 **A**liud inconueniens quod ex positione decretorum indifferentium sequitur, sumitur ex manifesta contradictione quam illa decreta involvunt. Implicat enim contradictionem promitti conditionaliter id sine quo talis conditio non potest impleri: Sed voluntas creata in quocunque rerum ordine constituatur, non potest velle, nec se determinare sine actuali Dei concursu: Ergo concursus Dei non potest promitti, ver decerni, sub conditione quod voluntas humana velit aut se determinet. Minor patet, Major probatur. Hæc promissio: si videris hoc objectum, dabo tibi lucem necessariam ad videndum. Aut ista, si operatus fueris, dabo tibi existentiam, est omnino illudis & ridicula, quia lux est aliquid prærequisitum ex parte objecti, ad hoc ut videatur; & similiter existentia est conditio necessaria ad operandum: Ergo promissio conditionalis in qua conditio non potest impleri sine eo quod promittitur, ridicula est, & involvit contradictionem; propositio enim conditionis sub qua fit aliqua promissio, impletionem talis promissionis antecedere debet.

87 Confirmatur & magis illustratur hæc ratio, alio exemplo aptissimo. Si quis puero debili & infirmo, ac impotenti ad levandum aliquod ingens pondus, diceret: ego te adjuvabo ad tollendum hoc pondus, si illud tollas, proculdubio irideret illum: quia, ut supponimus, puer ille est omnino impotens & improporcionatus ad illud tollendum, nisi adjuvetur ab alio. Ita similiter, cum homo sine concursu Dei sit omnino impotens ad volendum, nec possit se determinare sine eius auxilio: quia, ut inquit Apostolus, *Deus est qui operatur in nobis velle*: vel ut loquitur Augustinus in Soliloquijs cap. 24. *Velle quod bonum est non possum, nisi tu velis*. ridiculum & nugatorium est decretum illud Molinisticum, quod Deus decernit concurrere cum homine ad volendum & operandum, si homo velit & se determinet.

Confirmatur amplius: Cum homo non possit velle bonum, nisi Deo volente, ut ex Augustino vidimus: istud decretum, volo concurrere cum Petro ad amandum, si Petrus velit, sic erit exponendum: Volo ut si velim quod Petrus velit amare, cum eo concurrere ad amandum: quod etiam nugatorium & ridiculum est.

88 Denique contra decreta indifferentia est argumentum ad hominem, propositum à Caramuele in Theologia fundamentali, cap. 1. num. 26. his verbis. *Dua circunferuntur sententia: altera qua docet causam secundam determinari à prima, altera qua primam à secundam; & ad hanc spectare videntur Propugnatores scientia media. Ergo quando causa secunda determinat primam, vel tollit primam libertatem, vel non tollit? At illud prius dici non potest: Ergo debet dici hoc posterius. Tunc sic. Pervos causa secunda potest determinare primam, illas à libertate prima: Ergo prima poterit determinare secundam, illas à libertate secunda. Patres ergo Iesuitæ, cum volunt suam opinionem suadere, sententiam Thomistarum persuadent, & seipos impugnant: ideo enim negant Deum causas liberas determinare, quod determinatio libertatis opponatur.*

ARTICULUS IV.

Convelluntur fundamenta adverse sententia.

VT Adversariorum fundamenta facile convellantur, tria breuiter hic præstanda sunt. Primò præcipua illorum argumenta, desumpta ex varijs absurdis & inconuenientibus, quæ putantur qui ex nostra sententia, breuiter referenda & exponenda sunt. Secundò demonstrandum est eadem absurda & inconuenientia, olim à Fausto & Massiliensibus, contra sententiam D. Augustini hæc objecta. Tertio ex purissimis ac limpidissimis huius Sancti Doctoris fontibus, eorum solutio haberi erit.

§. I.

Adversariorum fundamenta exponuntur.

Contra decreta de se efficacia, & liberi arbitrii consensum antecedentia, præsertim contra decretum prædestinationis gratiæ, & antecedentis præscientiam meritum, de quo Tractatu sequenti fusè disseremus: multipliciter inturgunt Recentiores, eaque varijs absurdis & incommodis gravare & exagitare conantur.

In primis arguunt Lessius de prædestinatione, se & 6. assert. 3. num. 72. & de gratia efficaci cap. 34. & 5. Molina 1. parte quæst. 23. art. 4. & 5. disp. 1. §. 11. *lud addamus*. Vaz que 2. 1. parte disp. 89. cap. 10. & dicunt: *Ex illis inflexibilibus, & plusquam adamantis decretis, induci fatum plusquam adamantinum, fatum inevitabile, fatalem necessitatem, & vitam humanam sicut alligatam esse*. Ita enim loquitur Lessius ubi supra: Ergo talia decreta non sunt admittenda, Consequentia patet, fatum enim pertinet ad Gentilissimum, & ab eo abhorret fides Catholica. Antecedens autem probatur. Talia decreta sunt tantæ virtutis & efficaciz, ut nullam relinquunt voluntate creata potentiam ad oppositum: Sed in hoc consistit formaliter fatum Gentilium: Ergo ex illis oritur fatum.

Confirmatur, & magis illustratur hæc ratio. **D** Gentiles olim constituebant fatum in quadam coordinatione & concatenatione causarum omnino inflexibili & immutabili, ex qua volebant omnia necesse sitate procedere, ut docet D. Thomas 1. parte quæst. 116. art. 3. & quodlibet. 12. art. 4. Sed quantum ad propositum, idem est æquivalenter, unica causa omnino inflexibilis & immutabilis, qualis est decretum illud prædeterminans, absolutum, & de se efficax, quod in Deo admittimus, ac coordinatio plurium causarum inflexibilium, qualem olimangebant Gentiles; & solum potest esse discretum, quod illa coordinatio erat ex causis corporalibus, voluntas autem divina est summe spiritalis, æquivalens cuicumque; firmitati aut inflexibilitati possibile. **E** li: Ergo decretum prædeterminans, fatum indiciat. Secundò principaliter arguunt Lessius de Prædestinatione sect. 6. num. 17. & sequentibus. Molina 1. parte quæst. 23. art. 4. & 5. disput. 1. membro 6. Vaz que 2. 1. parte disp. 89. cap. 10. Valentia in 1. partem disp. 1. quæst. 23. puncto 4. Hoc decretum tollit libertatem arbitrii: Ergo non est admittendum. Consequentia patet, Antecedens probatur, Libertas consistit in potentia seu dominio

minio quod habet voluntas supra suos actus : A
Sed politico tali decreto, nullum habet voluntas
creata supra suos actus dominium : Ergo nec ul-
lam libertatem. Major constat, Minor proba-
tur. Liberum arbitrium non habet potentiam,
seu dominium super decretum neque super con-
ventionem infallibilem, quæ intercedit inter de-
cretum & actum voluntatis creatæ, cum nihil
possit operari impeditivum decreti, vel conne-
xiois illius cum actu : Ergo neq; habet poten-
tiam, aut dominium super nostros actus. Ante-
cedens patet, Consequentia probatur. Qui habet
dominium super actum, habet etiam potentiam
& dominium super omnia à quibus talis actus
essentially dependet : Ergo si liberum arbitriū
non habet dominium super divinum decretū, B
& motionem, seu gratiam ab illo promanentem,
à quibus actus nostri essentialiter dependunt,
nullum etiam habebit supra suos actus dominium.

92 Tertio probat suam opinionem Lessius, libro
de prædestinatione, in præfatione ad Lectorem,
& ibidem sect. 2. num. 21 & Molina ubi supra
disput. membr. 6. circa finem. Quia (inquirit) se-
quitur ex contraria sententia, homines in despe-
rationem suæ salutis adduci : Sed in nulla sen-
tentia Catholicorum hoc debet admitti : Ergo
omnes Catholici debent illam sententiam repe-
lere. Sequela probatur : Proponamus duos ho-
mines, quorum unum Deus per suum decretum
esse electum & antecedens statuit salvare, &
alterum decrevit damnare : tunc primus nihil
potest sperare, cum habeat totum quod possit
sperare, scilicet certitudinē infallibilem suæ salu-
tis. Alter è contra, quomodo non potest non de-
sperare, quem prædestinatio violenta damnavit?

93 Quarto arguit Lessius ut supra sect. 2. num. 14.
& Molina ubi supra. Sententia opposita socor-
diam, torporem, & ignaviam hominibus Chri-
stianis affert : Ergo non est admittenda. Conse-
quentia patet, Antecedens probatur. Nullus po-
test esse sollicitus de bonis operibus, qui existi-
mat omnia nostra opera cum omnibus suis cir-
constantibus, decreto absoluto & antecedenti, ef-
fectu æterno à Deo prædefinita : Atqui senten-
tia quæ tollit sollicitudinem bene operandi,
causat ignaviam, socordiam, & torporem : Ergo
sententia Thomistarum, torporem & ignaviam
in exercitio bonorum operum causat.

94 Et his principis plura alia absurda & incon-
venientia colligunt præfati Auctores, & dicunt
sequi ex nostra sententia. Nempè *studium virtutis
removetur*. Ita Lessius de prædest. sect. 2. *Incitari
homines ad licentiam & dissolutionem vitæ*. Ibidem
ratione decimā, Et Valentia in 1. partem quaest.
29. puncto 4. in corollario. *Laudem detrahi bonis
operibus*. Lessius de prædest. sect. 2. numero 13.
& 7. *Orationes refrigerare aut extinguere*. Vazquez E
disput. 89. in 1. p. cap. 10. *Spem impetrandi tol-
lere incertitudine illius decreti*. Lessius de gratia ef-
ficaci cap. 7. num. 2. *Exhortationes & corre-
ptiones languescere & auferr*. Idem de prædest.
sect. 3. num. 31.

Deniq; contra eadem decreta de se efficacia,
& consentum voluntatis creatæ antecedentia,
insurgunt Theophilus Raynaudus, sub assump-
tione larvæ de Riviere, & Frânciscus Anhatius, in
libro de scientia media cap. ultimo. Et dicunt
quod Calvinus hujusmodi decreta & prædefini-
ones Dei absolutas introducere conatus est, ut
arbitrii libertatem de medio tolleret. Unde ne-
conveniamus cum hæreticis, decreta illa abso-

luta, omnem prævisionem determinationis
creatæ voluntatis antecedentia, quæ à Thomi-
stis prædeterminatione appellatur, à Scholis Ca-
tholicorum releganda sunt, & introducenda
decreta indifferentia & conditionata, libertatis
amica, mitia, benigna, suavia, & prævisione fu-
turi consensus contemperata.

§. II.

*Eadem absurda & inconvenientia, olim à Fausto &
Masilienibus, contra doctrinam Divi Au-
gustini objecta.*

VT clarè constet hæc Recentiorum argu- 96
menta non esse recentia, sed perverusta, &
veluti rancida, ac decreta ex se & ab intrinseco
efficacia, quæ Lessius *ferrea & adamantina* vocat,
ex Augustini visceribus esse de prompta : è con-
tra verò alia quæ in Deo fingunt Adversarii, &
indifferentia appellant; sed quæ *cerea & plumbea*,
verius nuncupari possent, utpote quæ sponte li-
quescant, & sigillationem ab humana volunta-
te expectent, ab hujus S. Doctoris mente &
sensibus esse remotissima, operæ pretium est,
breviter hic ostendere, Faustum & alios Semi-
pelagianos, eadem omnino absurda & inconve-
nientia, contra Augustini sententiam sæpius ob-
jecisse, eisdemque omnino querelas contra ejus
doctrinam olim induxisse, subindeque Adver-
sarios trita Pelagianorum arma colligere, & ob-
soleta recudere, ipsisque meritò illud Prosperi
contra Collatorum nos posse objicere : *Quid de
elisarum argumentationum ratiunculus fracta stude-
tus arma colligere?*

In primis ergo quod objicitur de fato, habet-
tur apud D. Prosperum, Epistol. ad Augustinum, 97
in qua referens præcipuas contra ejus doctrinam
Masilienensium querimonias, ait quod illi
conquererentur ex Augustini doctrina. *Sub præ-
destinationis nomine, fatalem quandam necessitatem
induci*. Et in Epistola ad Rufinum in fine : *Ea,
inquit, quæ de fato à citant, neque ipsum quidem o-
nerant* (sanctum Augustinum) *in cuius libris copiosissime
hujusmodi destruuntur errores*. Idem constat
ex Fausto lib. 1. de libero arbitrio cap. 4. ubi
doctrinam Augustini impugnans, sic ait : *Sub
pietatis fronte, gentilitatis malum, & inter gratia vo-
cabulum, absconditum erit FATALE DECRETUM*.
Et cap. 12. *Recedat hinc originalis definitio, VEL F-
TALIS*. Idem constat ex Augustino lib. 2. ad Bo-
nifacium cap. 5. & 6.

Secundò quod nobis objicitur de libertatis 98
eversione, fuisse pariter objectum à Semipelagianis
Augustino, constat etiam ex eodem Pro-
pero in eadem Epistola ad Rufinum, ubi sic lo-
quitur de Masiliensibus : *Scripta Augustini, qui-
bus error Pelagianorum impugnatur, insanant, dicen-
tes eum liberum arbitrium penitus dimovere*. Et infe-
rius. *Nimium in experie, nimium inconsideratè ad ad-
versantibus dicitur, quod per hanc Dei gratiam libero
nihil relinquatur arbitrio*. Et Faustus de libero arbi-
trio cap. 6. *Sicut mare magnum, inquit, quod huc
atque illuc veluti ventis agitantibus fluctatur, ita ad
quodcumque bonum vel facinus, sine ullo affectu suo,
solo divina potestatis impulsu, mens humana versa-
retur*. Ecce hæreticus (quem non alium quàm San-
ctum Augustinum intelligit) *sub pretextu gratia,
qualem vult hominem esse post gratiam*. Denique in
hoc demonstrando, quanta animi contentione
Faustus laboraverit, satis indicat ipsa librorum
incriptio,